

DECIZIE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de Societatea Comercială ”Beșleaga-Lux” Societate cu Răspundere Limitată împotriva deciziei din 25 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea Comercială ”Beșleaga-Lux” Societate cu Răspundere Limitată în proces de lichidare, împotriva Societății Comerciale ”Business-TV Media” Societate cu Răspundere Limitată privind încasarea datoriei și dobînzii de întîrziere,

c o n s t a t ă :

La data de 01 septembrie 2014, lichidatorul SC „Beșleaga-Lux” SRL-Dorin Ciobanu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SC „Business TV Media” SRL solicitînd inițial încasarea datoriei în sumă de 100000 lei și a dobînzii de întîrziere, conform art. 619 Cod civil.

În motivarea acțiunii s-a invocat că prin hotărîrea din 26 noiembrie 2012 a Judecătoriei Comerciale de Circumscripție s-a intentat procesul de lichidare față de SC „Beșleaga-Lux” SRL, fiind transmisă gestionarea societății lichidatorului Dorin Ciobanu.

Sustine că, în rezultatul restabilirii evidenței contabile și inventarierii masei debitoare, s-a constatat că în luna decembrie 2007 și februarie 2008, între SC „Beșleaga-Lux” SRL și SC „Business TV Media” SRL au fost încheiate contracte.

Menționează că, în rezultatul raporturilor contractuale SC ”Business TV Media” SRL a acumulat față de SC „Beșleaga-Lux” SRL o datorie în sumă totală de 100000 lei, conform actului de verificare, raportului independent de audit întocmit de Societatea de Audit „Total Audit” SRL.

Indică că, din motivul neexecutării în termen a obligației de achitare a datoriei restante și folosirea ilegală de către pîrît a mijloacelor bănești ce aparțineau reclamantului în interesele sale personale, solicită și încasarea dobînzii de întîrziere în mărimea stabilită de art. 619 Cod civil.

Afirmă că, la data de 24 septembrie 2013 a expediat în adresa pîrîtului somația nr.2e-1339/2012, solicitînd restituirea datoriei restante pe contul de acumulare gestionat de

lichidator, însă pîrîtul nu a executat cerințele reclamantului și nu a prezentat reclamantului nici o propunere rezonabilă de tranșare pe cale amiabilă a litigiului.

La data de 09 decembrie 2014, SC „Beșleaga-Lux” SRL a depus cerere de concretizare a pretențiilor, în partea dobînzii de întîrziere, solicitînd încasarea acesteia pentru perioada 20 ianuarie 2009-09 decembrie 2014, în mărime de 89925 lei (f.d.70-71).

Prin hotărîrea din 14 mai 2015 a judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău s-a respins cererea reclamantului privind repunerea în termen a acțiunii; s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de SC „Beșleaga-Lux” SRL împotriva SC „Business TV Media” SRL privind încasarea datoriei și a dobînzii de întîrziere; s-a anulat sechestrul aplicat pe automobilul ce se află în proprietatea SC ”Business TV Media” SRL, prin încheierea din 06 martie 2015 a judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău.

Prin decizia din 25 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de SC „Beșleaga-Lux” SRL și s-a menținut hotărîrea din 14 mai 2015 a judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău.

La data de 08 februarie 2016, SC „Beșleaga-Lux” SRL a declarat recurs împotriva deciziei din 25 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel la examinarea pricinii a apreciat arbitrar probele, nu a elucidat și nu s-a expus asupra circumstanțelor esențiale ale pricinii, a interpretat în mod eronat legea, ceea ce a dus la soluționarea greșită a pricinii.

Afirmă că, în contextul art. 272 alin. (1), (3) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă la data cînd debitorul trebuie să execute obligația, iar la caz datoria intimatului s-a format în baza facturii fiscale nr. 161907, însă, care după modelul aprobat de organul abilitat nu conține date referitoare la termenului achitării livrării efectuate conform acesteia.

Declară că, în contextul art.575 alin. (2) Cod civil, la data 24 septembrie 2013, a expediat în adresa SC „Business TV Media” SRL somația nr. 2e-1339/2012 cu cerința să efectueze transferul du restante pe contul de acumulare gestionat de lichidator, care la rîndul său, a fost lăsată examinare și răspuns din partea intimatului.

Consideră că termenul de prescripție în pricina dată a început să curgă de la data de 02 octombrie 2013, adică după expirarea termenului de 7 zile de la data înaintării reclamației, care conținea cerința de achitare a datoriei de 100000 lei, astfel, în opinia sa, argumentul pîrîtului referitor la expirarea termenul de prescripție este nefondat.

Susține că, în cadrul examinării cauzei în fond a solicitat repunerea în termen.

În acest sens, indică că în baza informației parvenite de la Centrul Național Anticorupție, la data de 06 august 2008 de către CCCEC a fost pornit proces penal nr. 2008036615 conform art. 244 alin. (2) Cod penal, pe faptul evaziunii fiscale comise în perioada 01 ianuarie 2007 - 29 februarie 2008 de către SRL ”Beșleaga-Lux”, iar la data de 21 octombrie 2009, Procuratura Anticorupție a emis ordonanța de suspendare a cauzei, în temeiul art. 287¹ Cod de procedură penală, în legătură cu neidentificarea persoanei care poate fi pusă sub învinuire. Organul de urmărire penală a constatat că, SC „Beșleaga-Lux” (în lichidare) a fost condusă de către persoană sau persoane din umbră, neîmpunernicite de administrator, iar administratorul nu știa nimic despre activitatea firmei, în caz contrar administratorul reclamantului trebuia să fie atras la răspunderea penală.

În consecință, relevă că după livrarea de mărfuri/servicii către SC „Business TV Media” SRL și pînă la numirea lui Dorin Ciobanu în funcția de administrator al SC „Beșleaga- Lux” SRL, în cadrul reclamantului nu a fost persoana împuternicită de acționa în instanța de judecată SC „Business TV Media” SRL”. Despre neonorarea obligațiilor SC „Business TV Media” SRL, lichidatorul a cunoscut după restabilirea contabilității.

Opinează că, SC „Beșleaga- Lux” SRL a fost în incapacitate de exercițiu pînă la numirea în funcție a lui Dorin Ciobanu, iar conform art. 274 alin. (1) lit. d) Cod civil, curgerea termenului de prescripție extinctivă se suspendă dacă creditorul este incapabil sau este limitat în capacitatea de exercițiu și nu are un reprezentant legal, cu excepția cazurilor în care creditorul are capacitate de exercițiu procesuală, reiterînd în acest sens și practica Curții Supreme de Justiție.

Consideră eronate afirmațiile instanței de fond precum că chitanța la dispoziția de încasare, confirmă faptul stingerii datoriei față de reclamant în sumă de 100000 lei.

În acest sens, invocă prevederile art.207 Cod civil, conform cărora actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect. Este ilicită cauza care contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri.

Argumentează că, din materialele pricinii rezultă că intimatul recunoaște faptul acumulării datoriei restante în mărime de 100000 lei, ca urmare al livrării bunurilor/serviciilor efectuate, iar întru confirmarea stingerii datoriei invocă chitanța la dispoziția de încasare care ar confirma achitarea în numerar în casieria SC „Beșleaga- Lux” SRL suma de 100000 lei.

Remarcă că, în rezultatul inventarierii masei debitoare, conform procesului verbal de inventariere anexat la materialele dosarului și conform Extraselor din rulajul conturilor bancare al apelantului, SC „Beșleaga- Lux” SRL de facto nu a primit careva mijloace bănești în sumă de 100000,00 lei, atît prin transfer bancar, cît și prin depunerea acestora în numerar la contul bancar al apelantului, atît din partea SC „Business TV Media” SRL, cît și din partea altor persoane terțe.

Consemnează că, rezultînd din prevederile art. 19 din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007-documentele primare, chitanța la dispoziția de încasare invocată în sensul stingerii datoriei, nu corespunde standardelor naționale în contabilitate și nu confirmă fapte cu conținut economic aferente stingerilor obligațiilor în numerar, nu suportă nici o critică, atît sub aspect juridic, nici sub aspect economic, iar operațiunea respectivă cu conținut de achitare a datoriei poartă un caracter fictiv.

Menționează că, în baza legislației fiscale, la efectuarea plăților în numerar pentru achitarea contravalorii bunurilor și serviciilor, în calitate de unic document justificativ primar care confirmă operațiunea economică și permite contabilizarea acesteia, este doar bonul de casă emis de către mașina de casă și de control.

Specifică că, în perioada de activitate nu a dispus în general de mașină de casă și control, conform bazei de date a serviciului fiscal, ceea ce în opinia sa, confirmă că societatea dizolvată conform legii nu era în drept și nici nu putea de fapt să efectueze decontări în numerar cu terțele persoane, iar dispoziția de încasare contestată a fost întocmită contrar normelor imperative ale legii și doar în scopul acoperirii documentare a pretensei achitări efectuate în contul datoriei.

Notează că atît instanța de fond, cît și instanța de apel nu s-au expus asupra faptului că nu a fost prezentată dispoziția de încasare, care este un document de strictă evidență și

care urmează să conțină pentru ce anume au fost primiți bani în numerar. Chitanța nu are data întocmirii, în legătură cu ce nu poate stabili cu certitudine, dacă acești bani au fost achitați pentru livrare mărfurilor sau servicii conform facturilor fiscale seria SX nr. 2391022 și SX 3161907 din 29 februarie 2008 eliberate de SC "Beșleaga-Lux" SRL. La fel, relevă că instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus faptului că SC "Beșleaga-Lux" SRL de fapt nu a primit careva mijloace bănești în sumă de 100000,00 lei, atât prin transfer bancar, cât și prin depunerea acestora în numerar la contul bancar al apelantului, atât din partea SC „Business TV Media” SRL, cât și din partea altor persoane terțe.

Remarcă că, suma de 100000 lei constituie restanță acumulată în rezultatul achitării parțiale a datoriei acumulate conform facturii fiscale nr. SX 2391022 din 29 decembrie 2007 (100000 lei) și facturii fiscale nr. SX 3161907 din 29 februarie 2008 (133804 lei), în sumă de 133804 lei, prin ordinele de transfer nr. 41 din 13 februarie 2008, nr. 92 din 28 februarie 2008, nr.128 din 07 martie 2008.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la data de 25 noiembrie 2015, iar recursul a fost declarat de SC „Beșleaga-Lux” SRL la data de 08 februarie 2016.

Materialele pricinii atestă că decizia a fost expediată părților la data de 09 decembrie 2015, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat de SC „Beșleaga-Lux” SRL la data de 08 februarie 2016, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 06 aprilie 2016 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursurile admisibile și a decis examinarea acestora în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de SC „Beșleaga-Lux” SRL și va menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Atât instanța de apel, cât și instanța de fond fiind investite cu judecarea pricinii, corect au ajuns concluzia privind tardivitatea pretențiilor SC „Beșleaga-Lux” SRL înaintate împotriva SC „Business TV Media” SRL.

Conform art. 8 alin. (2) lit.a) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

Conform art. 9 Cod civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Prin hotărîrea nr.2e-1339/2012 din 26 noiembrie 2012 a judecătorei Comerciale de Circumscripție s-a intentat proces de lichidare în privința SC „Beșleaga-Lux” SRL și s-a desemnat în funcție de lichidator Dorin Ciobanu (f.d.22-26).

Conform aceleași hotărîri s-au obligat organele de conducere a SC „Beșleaga-Lux” SRL s-a transmite lichidatorului gestiunea societății pe bază de inventar și de bilanț, să transmită patrimoniul societății împreună cu registrele, cu actele (inclusiv de constituire, contabile, financiare, corespondența ce ține de activitatea comercială) și cu ștampilele acesteia. Lichidatorului i s-a atribuit competența de a termina operațiunile în curs ale SC „Beșleaga-Lux” SRL, de a reprezenta societatea în relații cu terții, în litigiile aflate pe rolul instanțelor, de a urmări silit debitorii societății și de a încasa creanțele ei, de a contesta creanțele creditorilor și a oricăror tranzacții sau transferuri frauduloase, de a disponibiliza salariații societății și de a angaja, după caz, specialiști sau experți, de a transforma în numerar bunurile din patrimoniul societății (f.d.22-26).

De asemenea, Colegiul notează că în rezultatul restabilirii evidenței contabile și inventarierii masei debitoare, a fost întocmit procesul verbal privind rezultatele inventarierii și Raportul independent de audit privind situația financiară a SC „Beșleaga-Lux” SRL (f.d.12-13, 58-61).

La acest capitol, Colegiul remarcă că rezultînd din Raportul de audit întocmit, SC „Business TV Media” SRL figurează în lista debitorilor la situația din 25 septembrie 2013 cu o datorie în mărime de 100000, 00 lei (f.d.60).

În acest sens, Colegiul reține că prin somația de plată a restanței din 24 septembrie 2013, lichidatorul SC „Beșleaga-Lux” SRL - Dorin Ciobanu a propus SC „Business TV Media” SRL în termen de 7 zile de la recepționarea somației să întreprindă măsurile necesare întru stingerea datoriei în mărime de 100000, 00 lei, formată în baza facturilor fiscale nr. SX 2391022 din 29 decembrie 2007 și nr. SX 3161907 din 29 februarie 2008 (f.d.7).

Tot aici, este de menționat că somația nu a fost recepționată de către SC „Business TV Media” SRL, fiind remisă cu mențiunea pe adevărîța poștală „A plecat de pe adresă” (f.d.9).

Conform art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Astfel, la data de 01 septembrie 2014, SC „Beșleaga-Lux” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SC „Business TV Media” SRL solicitînd inițial încasarea datoriei în mărime de 100000, 00 lei, iar prin cererea de concretizare, a solicitat încasarea dobînzii de întîrziere în mărime de 89925 lei, pentru perioada 20 ianuarie 2009-09 decembrie 2014 (f.d.3-4, 70-71).

În această ordine de idei, Colegiul reiterează că suma datoriei pretinsă de către reclamant, este formată în perioada anilor 2007-2008, fapt invocat și de reclamant și corect reținut de instanțele ierarhic inferioare.

În contextul dat, rezultând din prevederile art. 267 alin.(1) Cod civil, reiterate supra, termenul general de prescripție extinctivă este de trei ani.

Mai mult, Colegiul relevă că posibilitatea persoanei fizice sau juridice de a primi apărarea pe calea acțiunii civile reprezintă dreptul subiectiv la apărare pe calea acțiunii civile, denumit dreptul la acțiune. Apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acțiune reprezintă dreptul de a cere de la instanța de judecată emiterea hotărârii, care ar admite acțiunea, sau dreptul la admiterea acțiunii. Prescripția extinctivă este termenul, la expirarea căruia în cazul în care acțiunea n-a fost înaintată, se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil, la admiterea acțiunii- dreptul la apărare pe calea acțiunii civile – dreptul la acțiune. Expirarea prescripției extinctive nu duce la încetarea a dreptului subiectiv civil încălcat, ci stinge dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acțiunii civile. Dreptul subiectiv încălcat poate fi benevol executat de către persoana obligată și după expirarea prescripției extinctive. Prescripția extinctivă nu afectează dreptul subiectiv încălcat, prescripția se răsfrânge asupra posibilității exercitării forțate a dreptului la admiterea acțiunii, adică a dreptului la acțiune. De aici rezultă că prescripția extinctivă este determinată ca termenul pentru apărarea dreptului pe calea acțiunii în justiție (dreptul la admiterea acțiunii) a persoanei, dreptul căreia a fost încălcat.

Deoarece prescripția extinctivă este considerată drept termenul de apărare pe calea acțiunii a dreptului încălcat al persoanei, atunci rezultând din art. 267 Cod civil, sub drept al persoanei supus apărării judiciare se subînțelege dreptul subiectiv al persoanei concrete. În primul rând se are în vedere drepturile subiective civile al persoanelor participante la raporturi patrimoniale, reglementate de dreptul civil – cetățenii, persoanele juridice, statul, când acesta apare în raport ca purtător de drepturi patrimoniale.

În consecință, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind tardivitatea acțiunii, în condițiile când datoria pretinsă prin cererea de chemare în judecată înregistrată la data de 01 septembrie 2014, datează cu 29 decembrie 2007 și 29 februarie 2008, or, alte probe care să ateste contrariul nu au fost prezentate.

Conform art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond.

Conform art. 272 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

La acest capitol, Colegiul remarcă că SC „Business TV Media” SRL a invocat expirarea termenul de prescripție extinctivă, însă, concomitent a invocat și stingerea datoriei, prezentînd confirmări și în acest sens, de ordinul facturii fiscale, actul de executare a lucrărilor nr. 1 din 14 iulie 2007 în baza contractului nr.14-07 și Anexei nr.1, care a fost semnat atît de directorul reclamantului, cît și directorul pîrîtului și chitanța pe suma de 100000 lei, cu ștampila reclamantului (f.d.102-104), fapt corect apreciat și de instanțele ierarhic inferioare.

Colegiul consideră nefondat argumentul recurentului precum că termenul de prescripție ar începe să curgă începînd cu 02 octombrie 2013, adică la expirarea celor 7 zile acordate conform somației din 24 septembrie 2013, deoarece datoria pretinsă este

formată în decembrie 2007 și februarie 2008.

Mai mult, Colegiul ia în considerare și faptul că însăși reclamantul invocă că între părți au fost raporturi contractuale, în rezultatul cărora și s-a format datoria conform facturilor fiscale menționate în somația expediată, ceea ce denotă că a fost stabilit un termen întru stingerea obligațiilor la încheierea contractelor.

La caz, Colegiul decelează că din Actul de executare a lucrărilor nr. 1, semnat de ambele părți contractante, se profilează existența contractului nr. 14-07 din 14 iulie 2007, ceea ce indirect indică că a fost stabilit un termen pentru executarea obligațiilor conform contractului încheiat.

De asemenea, Colegiul consideră inaplicabilă speței date și invocarea suspendării termenului de prescripție, invocată de recurent, deoarece ține de perioada anterior intentării procesului de lichidare în perioada de activitate a societății.

Mai mult, însăși încheierea tranzacțiilor, presupune că societatea activa, iar faptul pornirii urmăririi penale pe evaziunea fiscală la caz nu poate fi reținută, deoarece un act de dispoziție definitiv și irevocabil în acest sens nu există.

Colegiul apreciază ca fiind relevantă concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că de la data formării pretinsei datorii și pînă la intentarea procesului de lichidare în privința SC „Beșleaga-Lux” SRL, ultima nu a înaintat careva pretenții față de SC „Business TV Media” SRL, inclusiv și cu caracter pecuniar, or, alte probe care să ateste contrariul nu au fost prezentate.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit lipsa cărorva temeiuri ce ar duce la repunerea în termen a pretențiilor înaintate, în condițiile cînd legea stabilește un termen expres în acest sens.

Prin urmare, Colegiul Curții Supreme de Justiție menționează că respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părților și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de Lege și doar în cazul în care partea care înaintează o cerință de repunere în termen va prezenta instanței probe pertinente și admisibile prin care va dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate.

Cu referire la jurisprudența CEDO, Colegiul precizează că reclamantul urma să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/06 din 11 septembrie 2007), fapt care a fost ignorat, generând, omiterea termenului prescris la depunerea cererii de chemare în judecată.

Colegiul remarcă că CEDO într-o practică constantă reiterează că toată lumea are dreptul de a formula orice pretenție cu privire la „drepturile și obligațiile [sale] civile” în fața unei judecătories sau a unui tribunal. În acest fel, art.6 § 1 ia forma „dreptului la o instanță”, din care dreptul de acces, adică dreptul de a institui proceduri în fața instanțelor pe probleme de natură civilă, constituie un aspect (Golder împotriva Regatului Unit, 21 februarie 1975, pct. 36). „Dreptul la o instanță” și dreptul de acces nu sunt absolute. Ele pot face obiectul unor limitări, însă acestea nu trebuie să restricționeze sau să reducă accesul conferit individului într-un mod sau într-o măsură în care însăși esența dreptului respectiv să fie afectată (De Geouffre de la Pradelle împotriva Franței, 16 decembrie 1992, pct. 28, Stanev împotriva Bulgariei (MC), nr. 36760/06, pct. 229, CEDO 2012).

Referitor la actul de verificare între SC „Beșleaga-Lux” SRL și SC „Business TV Media” SRL, la situația din 24 septembrie 2013 și Raportul de audit, prezentate în calitate de probe de către reclamant, Colegiul apreciază ca fiind justă constatarea primei instanțe

precum că acestea nu sunt acte ce dau naștere la drepturi și obligații civile.

În speță, Colegiul reține și concluziile instanțelor ierarhic inferioare precum că nu poate fi pusă pe seama pârîtului neajunsurile stabilite în contabilitatea reclamantului sau nerefectarea cărorva date, în condițiile cînd înscrisurile prezentate de pârît atestă stingerea datoriei, or, careva probe indubitabile care să ateste contrariul nu au fost prezentate.

Instanța de recurs consideră lipsit de suport juridic argumentul recurentului precum că SC „Beșleaga-Lux” SRL nu ar fi prezentat, la caz, dispoziția de încasare, deoarece fiecare parte dovedește circumstanțele pe care își întemeiază pretențiile sau obiecțiile, rezulînd din prevederile art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Astfel, în lipsă constatării cărorva datorii a SC „Business TV Media” SRL față de SC „Beșleaga-Lux” SRL, pe cale de consecință, instanțele ierarhic inferioare corect au ajuns și la concluzia de a respinge și pretenția privind încasarea dobînzii de întîrziere.

De asemenea, Colegiul relevă că invocarea de către recurent al aprecierii arbitrale a probelor, neelucidarea și neexpunerea asupra circumstanțelor esențiale ale pricinii, interpretarea eronată a legii de către instanța de apel, nu constituie decît argumente declarative.

Mai mult, legislația fiscală reiterată de către recurent la caz nu poate fi reținută, deoarece careva pretenții întru contestarea veridicității înscrisurilor prezentate cu calitate de probe de către SC „Business TV Media” SRL nu au fost înaintate.

Tot aici, este de menționat că înscrisurile prezentate sunt confirmate prin ștampila SC „Beșleaga-Lux” SRL, or, careva date contabile care să ateste faptul existenței datoriei și la moment, nu au fost prezentate de către reclamant.

Colegiul notează și faptul că în cadrul judecării pricinii, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește că garanțiile referitoare la un proces echitabil implică în principiu dreptul, pentru părțile la proces, de a lua cunoștință de orice înscris sau observație prezentată instanței și să o dezbată (Lobo Machado împotriva Portugaliei, pct.31, 20 februarie 1996, Göç împotriva Turciei (MC), pc.55, nr. 36590/97, Wyssenbach împotriva Elveției, nr.50478/06, pct. 35, 22 octombrie 2013). Efectul real al observațiilor este de mică importanță și că părțile unui litigiu trebuiau să aibă posibilitatea de a preciza dacă apreciau că un document necesita observații din partea lor, idee valabilă în special în cazul încrederii justițiabililor în funcționarea justiției: aceasta se bazează, printre altele, pe asigurarea că s-au putut exprima cu privire la orice înscris din dosar (Nideröst-Huber împotriva Elveției, pct.24, 18 februarie 1997, Schaller-Bossert împotriva Elveției, pct.43, nr.41718/05, 28 octombrie 2010).

Mai mult, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa că rezulînd din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele de fapt și de drept menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de SC „Beșleaga-Lux” SRL și va menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. a) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea Comercială ”Beșleaga-Lux” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține decizia din 25 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 14 mai 2015 a judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău, adoptate în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială ”Beșleaga-Lux” Societate cu Răspundere Limitată în proces de lichidare, împotriva Societății Comerciale ”Business-TV Media” Societate cu Răspundere Limitată privind încasarea datoriei și dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală